

Міністерство культури України
Національна академія образотворчого мистецтва
і архітектури

Дев'яті
Платонівські
чашання

ПАМ'ЯТІ АКАДЕМІКА
ПЛАТОНА БІЛЕЦЬКОГО
(1922–1998)

Тези доповідей
Міжнародної наукової
конференції

Київ
2021

УДК 7.072.2(477) (06)
ББК 85.10(4Укр) 0
Д 76

Керівник проекту
кандидат мистецтвознавства Л.О. Лисенко

Дев'яті Платонівські читання. Тези доповідей
Міжнародної наукової конференції. – Київ: ФОП О.Лопатіна,
2021. – 224 с.: іл.
ISBN 978-617-7533-88-6

Матеріали Дев'ятих Платонівських читань, що відбулися онлайн 20 листопада 2021 року в Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури. Проблематика читань охоплює історію образотворчого мистецтва і архітектури України від давнини до сьогодення, а також Сходу і Заходу; методику викладання профільних дисциплін у вищих мистецьких закладах, інструментарій мистецтвознавця, проблеми сучасної художньої освіти. Учасниками читань були викладачі, співробітники, аспіранти, здобувачі, студенти НАОМА, викладачі, аспіранти, студенти, мистецтвознавці, наукові співробітники, реставратори з художніх, педагогічних і музичних ВУЗів, національних університетів, науково-дослідних інститутів, художніх музеїв, заповідників, наукових бібліотек України, навчальних закладів Угорщини, Італії, Китаю.

УДК 7.072.2(477)(06)
ББК 85.10(4Укр) 0

Секція 1. Проблеми вивчення українського мистецтва від давнини до початку 20 ст.

ючи тональні плями потім пером – такий процес роботи відповідав логіці поєднання технік акватинти і офорта. Графітний олівець рідше використовувався художником, його замінив італійський олівець, виразний своїм глибоким чорним тоном, який дозволяє активніше акцентувати контрасти.

Ці риси можна сповна простежити на прикладі альбому рисунків 1858-1859 рр., відомого також в літературі під назвою «Корсунський альбом». Начерки дерев і лопухів втілюють означені зміни у виборі інструментів і матеріалів, а також зацікавленість у відпрацюванні силуетних ліній, різних видів штрихування від повільного акуратно до експресивного, посиленні контрасту. В руслі підготовки до роботи в гравюрі цікавими є копії Т. Шевченка з офорту Рембрандта Харменса ван Рейна «Смерть Діви Марії», який зберігається в Ермітажі. Ці копії демонструють, що українському митцеві було частково складно опанувати стилістичні прийоми голландського художника через різницю в школі, мистецькому контексті, темпераменті. До прикладу, рисунок «Священик» показує наслідування форм і силуетів, але при тому повну відмінність манери виконання. А ось в рисунку «Читець» Т. Шевченко вже глибше проникає в особливості роботи лінією і штрихом, а також у силу контрасту, що його самого цікавило.

У 1858-1860 рр. Т. Шевченко проявив силу зрілої майстерності і в той же час гнучкість манери, досліджуючи мову травленої гравюри і досягаючи вражаючих результатів. На жаль, життя митця обірвалося на піку його художніх прагнень і можливостей.

Гунька Анна, старший викладач, Київський університет імені Б. Грінченка

Матеріали Івана Їжакевича в фондах Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України

Ключові слова: Іван Їжакевич, графіка, особовий фонд, ЦДАМЛМУ.

Іван Сидорович Їжакевич – український митець, що у своїй творчості надихався національною історією та побутом козацтва і селянства, які оточували його змалку, були йому близькі. У своїх творах І. Їжакевич відображав і пропагував як національну культуру, так і релігійні надбання нашого народу. Він був невтомним провідником української національної ідеї, втілюючи її в різних жанрах своєї творчості.

Спадщина митця плідна та багатопланова, що наглядно засвідчує його понад 70-річна мистецька діяльність і тисячі художніх творів, розпорошених у численних музейних, галерейних і приватних колекціях України,

Секція 1. Проблеми вивчення українського мистецтва від давнини до початку 20 ст.

Росії й інших країн світу. Іван Їжакевич був автором низки ілюстрацій до книг класиків української літератури: Тараса Шевченка, Миколи Гоголя, Івана Франка, Михайла Коцюбинського, Лесі Українки, Григорія Квітки-Основ'яненка, Івана Ле, Василя Стефаника, Ольги Кобилянської. Його здобуток включає монументальні розписи українських храмів. Свої ідеї й бачення він демонстрував в жанрових і пейзажних творах.

Хоча частково напрацювання митця можна дослідити з загально-доступних джерел, проте не всі його твори відомі широкому загалу. У фондах Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України зберігається дві справи Івана Сидоровича, що захищені Законом України «Про авторське право і суміжні права». Зокрема, у фондї №58, описі 1 зберігаються понад 400 ескізів, начерків, зарисовок, етюдів, виконаних непересічним митцем у різні періоди його творчості. Там само містяться матеріали до біографії, фото з сімейних архівів, його листування та рукописи, що передані до ЦДАМЛМУ в 1968–1969 рр. прийомною донькою Києнко Наталією Іванівною. Окрім особистих робіт митця, в даному фондї також зберігаються твори відомих українських митців, що свого часу були презентовані Івану Їжакевичу. Серед них – графіка Г. Якутовича, Г. Гавриленка, О. Данченка. Матеріали фондї доповнюються справою № 45 з ф. 581, опис 2, Т.1 «Союз художників України», в якій представлено заяви та особові матеріали І. С. Їжакевича для вступу в Спілку художників УРСР, тексти до ювілею митця, промови мистецтвознавця Л. Владича.

Наведені вище архівні документи охоплюють значний пласт життя й творчості митця, можуть розкрити глибше натуру та мистецькі пошуки Івана Їжакевича, продемонструвати поетапність втілення художнього задуму від ідеї до кінцевого результату. Інформація цього архіву, дозволяє повніше осягнути образ митця і може виступати як доповнення до джерельної бази для вивчення його творчих здобутків.

**Деревська Олена, студентка бакалаврату кафедри ТІМ НАОМА
(наук. керів. О. А. Шевлюга)**

Щодо проблеми іконографічного прототипу народної картини «Оленка і олень»

Ключові слова: народна картина, сюжет, іконографія, прототип, олень.

Український народний живопис набув значного сюжетного різноманіття з ХІХ ст. Крім фольклору і побуту, сюжети почали брати з літературних джерел, творів художників-професіоналів, листівок.